

教育过程中的不确定性：跨文化语言教学的挑战与机遇

НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ У ПРОЦЕСІ ОСВІТИ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ В МІЖКУЛЬТУРНОМУ ВИКЛАДАННІ МОВ

李雅楠 博士研究生

Лі Янань,

доктор філософії

Abstract. Over the past 12 years of teaching Chinese, I have deeply realized the significant differences in language learning approaches between Ukrainian and Chinese students. These differences stem from the cultural backgrounds and educational traditions of the two countries. Ukrainian students are typically more adept at interactive questioning and prioritize the practical application of language, whereas Chinese students tend to accumulate grammatical knowledge systematically, emphasizing a solid foundation in their learning process. This cultural and learning style divergence presents teachers with uncertainties in the educational process, especially in adapting to the diverse needs of students.

Ukrainian education is more open, with students being proactive and accustomed to mastering knowledge through interaction and practice. In contrast, the Chinese education system places a strong emphasis on exams, with students often focusing on grammatical and lexical accuracy and valuing systematic knowledge. This requires teachers to adjust their teaching strategies according to students' characteristics to achieve a balance between the two.

In terms of grammar learning, Ukrainian emphasizes a macro framework, while Chinese consolidates learning structures through word order. Ukrainian students tend to grasp grammar by understanding the overall logic of the language, whereas Chinese relies on fixed word order for expression. This disparity necessitates that Ukrainian students adapt to a new linguistic logic when learning Chinese, prompting teachers to stress the importance of word order and assist students in establishing the correct language framework.

With the reform of Chinese educational policies, there is an increasing focus on practical application and the cultivation of cross-cultural communication skills, which is particularly important for Ukrainian students learning Chinese. Teachers need to encourage students to apply their language skills in real-life contexts through interaction, discussions, and cultural exchanges. This bidirectional interactive teaching model not only helps students master the language but also deepens their understanding of Chinese culture.

In summary, the uncertainties in the educational process not only provide innovative opportunities for both teachers and students but also prompt educators to flexibly respond to diverse student needs, aiding them in

overcoming language learning challenges. In cross-cultural language teaching, teachers should leverage these uncertainties to enhance students' language proficiency, equipping them with stronger cross-cultural communication skills and adaptability in a globalized context.

Анотація. Протягом останніх 12 років викладання китайської мови я глибоко усвідомив значні відмінності в підходах до вивчення мови між українськими та китайськими студентами. Ці відмінності виникають внаслідок культурних традицій і освітніх систем двох країн. Українські студенти, як правило, краще справляються з інтерактивним запитанням і надають пріоритет практичному застосуванню мови, тоді як китайські студенти, як правило, систематично накопичують граматичні знання, підкреслюючи важливість міцного фундаменту у процесі навчання. Це культурне та стилістичне розмаїття в навчанні створює невизначеність у навчальному процесі, особливо в адаптації до різноманітних потреб студентів.

Освіта в Україні є більш відкритою, студенти активні та звикли оволодівати знаннями через взаємодію та практику. На відміну від цього, китайська освітня система приділяє велику увагу іспитам, студенти часто зосереджуються на граматичній та лексичній точності та цінують систематичні знання. Це вимагає від викладачів коригування своїх стратегій викладання відповідно до характеристик студентів для досягнення балансу між цими підходами.

У граматичному навчанні українська мова акцентує увагу на макрорамках, тоді як китайська укріплює навчальні структури через порядок слів. Українські студенти, як правило, засвоюють граматику, розуміючи загальну логіку мови, тоді як китайська мова спирається на фіксований порядок слів для вираження. Ця відмінність вимагає від українських студентів адаптації до нової мовної логіки під час вивчення китайської, що спонукає викладачів підкреслювати важливість порядку слів і допомагати студентам встановлювати правильну мовну структуру.

З реформою китайської освітньої політики зростає увага до практичного застосування та розвитку міжкультурних комунікативних навичок, що є особливо важливим для українських студентів, які вивчають китайську. Викладачі повинні заохочувати студентів застосовувати свої мовні навички в реальних умовах через взаємодію, обговорення та культурний обмін. Ця двостороння інтерактивна модель навчання не тільки допомагає студентам оволодіти мовою, але й поглиблює їхнє розуміння китайської культури.

Підсумовуючи, невизначеність у навчальному процесі не лише надає інноваційні можливості для викладачів і студентів, але й спонукає освітян гнучко реагувати на різноманітні потреби студентів, допомагаючи їм долати труднощі у вивченні мови. У міжкультурному викладанні мов викладачі

повинні використовувати ці невизначеності для підвищення мовної компетентності студентів, озброюючи їх сильнішими навичками міжкультурної комунікації та адаптації в умовах глобалізації.

作为一名在乌克兰执教汉语课程12年的老师，我深切感受到教育过程中所面临的种种不确定性。文化差异、学习习惯的差别，以及语言结构的不同，都为跨文化语言教学带来了巨大的挑战。这些不确定性促使我在教学中不断调整方法，以适应不同学生的需求。乌克兰学生在学习汉语时表现出对互动和实际应用的高度重视，而中国学生则倾向于系统性的语法积累。这种学习方式的差异不仅反映了两国文化和教育传统的不同，也揭示了跨文化教育中所面临的复杂性与不确定性。

本文将以“教育过程中的不确定性”为主题，结合乌克兰和中国学生的语言学习特点、语法教学的差异，以及中国教育政策和背景，探讨跨文化语言教学中的挑战和应对策略。

一、教育的不确定性与文化差异

教育的不确定性在跨文化教学中尤为明显，尤其是在语言学习领域。乌克兰学生和中国学生在学习汉语时展现出截然不同的学习方式，这反映了两国在教育理念和文化上的差异。

1.1 乌克兰学生的互动性与实际应用

乌克兰学生在语言学习中更注重实际应用。他们在课堂上表现出极强的互动性，喜欢通过问答、讨论和情景对话来学习语言。即便他们尚未完全掌握某个语法概念，他们也敢于在实际对话中使用所学知识。这种学习方式与乌克兰的教育传统密切相关。乌克兰的教育体系更注重培养学生的批判性思维和问题解决能力，强调学生在实际情境中应用知识。这种教育背景促使乌克兰学生在语言学习中更加注重实践，而非语法的系统性积累。

1.2 中国学生的系统性语法积累

相比之下，中国学生的语言学习更加系统化和结构化。中国的教育传统深受儒家思想的影响，强调勤奋、努力和扎实的基础知识积累。语言学习通常从语法和词汇的系统积累开始，学生在掌握基本

的语法规则之后，才逐渐开始实践。这种稳扎稳打的学习方式反映了中国教育系统对基础知识的重视。在中国，语法教学通常非常严谨，教师会花大量时间确保学生能够准确掌握每一个语法点，强调语言结构的完整性和精确性。

1.3 文化差异带来的不确定性

这种文化差异带来的学习方式的不同，增加了跨文化教学中的不确定性。作为一名教师，我必须在不同的教学方法之间找到平衡点，既要满足乌克兰学生对实际应用的需求，又要确保他们能够掌握汉语的基本语法规则。这要求我在教学过程中不断进行调整和创新。

二、语法学习的差异：乌克兰语与汉语

在语言学习中，语法是一个核心的组成部分。乌克兰语和汉语在语法结构上有着根本性的差异，乌克兰语是屈折语，而汉语则是分析语。这一语法上的差异加剧了乌克兰学生在学习汉语时所面临的挑战，同时也为教学带来了新的不确定性。

2.1 乌克兰语的宏观框架

乌克兰语作为屈折语，依赖词形变化来表达语法功能。名词、动词、形容词等都会根据语境进行词形变化，从而表达格、数、性等语法关系。乌克兰学生习惯通过分析句子结构和词形变化来理解语法规则。这种学习方式帮助他们从宏观的角度建立语言的框架，在语言的整体结构中理解语法点。

2.2 汉语的语序与锚定学习

汉语则属于分析语，语法功能主要通过固定的语序和功能词来表达。汉语没有词形变化，因此句子的结构非常重要。主谓宾的基本语序在汉语中起到关键作用，任何改变语序的做法都会导致意思的变化。汉语学习的重点在于通过语序的稳固掌握，来锚定语言的整体结构。

2.3 教学中的不确定性

乌克兰学生在学习汉语时，往往试图将乌克兰语的语法规则应用到汉语中，尤其是在句子结构的理解上。这导致了他们在最初学习汉语时，可能会对汉语中不依赖词形变化而依赖语序的特点感到困

惑。在教学过程中，我需要通过大量的对比和解释，帮助学生理解汉语的语法特点。例如，我常常会通过对比乌克兰语和汉语的动词使用，帮助学生更好地理解汉语中的“动词+宾语”结构。

三、中国教育政策对语言学习的影响

中国的教育政策和背景对语言教学有着深远的影响，尤其是在语法教学和文化遗产方面。近年来，中国教育部不断强调语言教学的系统性和规范性，这在汉语作为第二语言的教学体现得尤为明显。

3.1 语言学习的系统性

中国的教育政策非常重视学生的基础知识积累，尤其是在语言学习中，语法被认为是语言学习的基础。教育政策要求教师在语言教学中注重系统性和规范性，从字、词、句的基本构成，到复杂句型和篇章结构的教授，都有明确的要求。这种系统化的教学模式确保学生能够牢牢掌握语言的基础，并在此基础上进行语言的实际应用。

3.2 文化遗产与语言教学

中国政府在推动汉语国际化的过程中，强调语言和文化的结合。作为汉语教师，我不仅要教学生语言知识，还要传递中国文化。通过文化的学习，学生可以更好地理解汉语中的文化内涵，从而提升他们的语言水平。例如，在教授汉语中的成语和俗语时，我会通过讲解中国的历史故事或典故，帮助学生理解这些语言现象背后的文化背景。

四、跨文化教学中的策略与应对

面对教育过程中的不确定性，我必须不断调整教学策略，以应对不同学生的需求和学习背景。

4.1 因材施教：灵活调整教学方式

在乌克兰，学生的学习方式和背景各异，因此在教学过程中，我会采取“因材施教”的策略。对于那些更倾向于实际应用的学生，我会采用更多的互动教学方法，例如角色扮演、模拟情景对话等，让他们在真实的语言环境中运用所学的汉语。而对于那些更注重语法积累的学生，我会通过系统的语法教学，帮助他们打好基础，并逐步引导他们进行实际应用。

4.2 文化比较：通过中乌文化差异教学

文化是语言学习中不可或缺的一部分。在教学中，我常常通过对比乌克兰和中国的文化差异，帮助学生更好地理解汉语。例如，在讲解中国的传统节日时，我会将春节与乌克兰的复活节进行对比，通过对比两国节日中的习俗、传统和家庭观念，帮助学生更好地理解中国文化。这种文化比较不仅让学生在学习语言时感到亲切，也加深了他们对汉语背后文化内涵的理解。

4.3 使用现代技术：视频游戏与互动学习

随着教育技术的不断发展，我开始在课堂上引入现代化的教学工具，如视频游戏和互动学习平台。通过这些工具，学生可以在轻松的环境中进行语言练习，并通过重复操作加深对词汇和语法的掌握。这种方法尤其适合乌克兰学生，他们通过互动和实际操作，更快地理解并掌握语言点。例如，我常常使用基于情景模拟的视频游戏，让学生在虚拟环境中练习汉语对话。

五、结语

在跨文化语言教学的过程中，教育的不确定性既带来了挑战，也为创新和探索提供了契机。乌克兰学生和中国学生在学习方式上的差异，源自各自文化背景和教育传统的不同，而这种差异要求教师在教学过程中找到平衡，既要尊重学生的学习习惯，又要引导他们适应不同的语言逻辑。

通过结合中国和乌克兰的教育背景，我在教学中逐步形成了以学生为中心、因材施教的教学方法。无论是乌克兰学生的互动性和实际应用导向，还是中国学生的系统性学习方式，都有其独特的优势。教师需要灵活应对这种不确定性，帮助学生在跨文化的语境中提升语言能力，从而在全球化的背景下具备更强的跨文化沟通和适应能力。

教育的不确定性并非意味着无序，而是在不确定中寻找方向，在多变的教育环境中探索出适合每个学生的学习路径。这也是跨文化教育的核心意义所在。